

Kompetentsid - tulevikuvajadus

Lauri Jalonen

Ida-Viru Ettevõtluskeskus SA

Vanaaegsed haridusmudelid

- Kirjaoskajad vanas Egiptuses (alla 1% rahvastikust)
- Mesopotaamias käsitöö (savitahvli tegemine) + kirjutamisoskus valitud poistele maast-madalast

*Igaüks teeb mida sa ütled
Kui sa oled kirjutamises osav
Õpi kirjutamist oma südamega
Siis on kõik su sõnad kasulikud
Mis iganes amet kirjutajale antakse
Ta saab nõu kirjutistest
(juhised Anile)*

Ühiskond ootas?

Õpetaja roll?

Antiik-Kreeka

- Poiste harimine füüsiliselt ja vaimselt – *gumnastike* ja *mousike*
- Kõrgem haridus – suured mõtlejad – Sokrates, Platon, Aristoteles

Ühiskond ootas?

Õpetaja roll?

Keskaeg läänemaailmas

- Kiriklik õpetus
- Pühakirja tundmine
- Esimesed ülikoolid

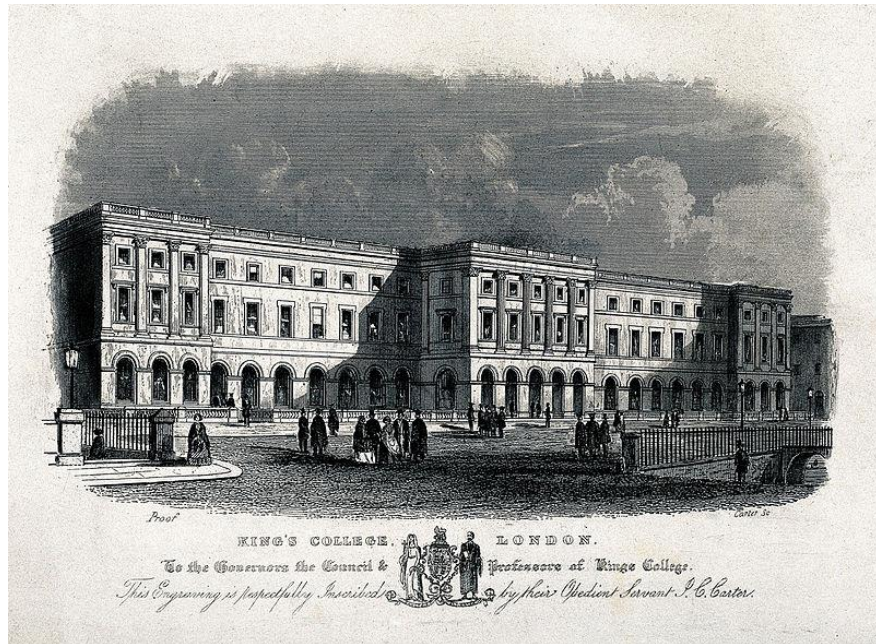
Ühiskond ootas?

Õpetaja roll?

Valgustusajastu ja tööstusrevolutsioon

- Rahvakoolide loomine
- Sotsiaalsed muutused ja valitsemise kommunikatsioon
- Käsitöö asendumine masstootmisega – tootmise süstematiseerimine

Ühiskond ootas?

Õpetaja roll?

Infoajastu

- Tootmise automatiseerimine
- Infoküllus
- Internet
- Teadmiste ligipääsetavus
- Kirjaoskus maailmas - globaliseerumine

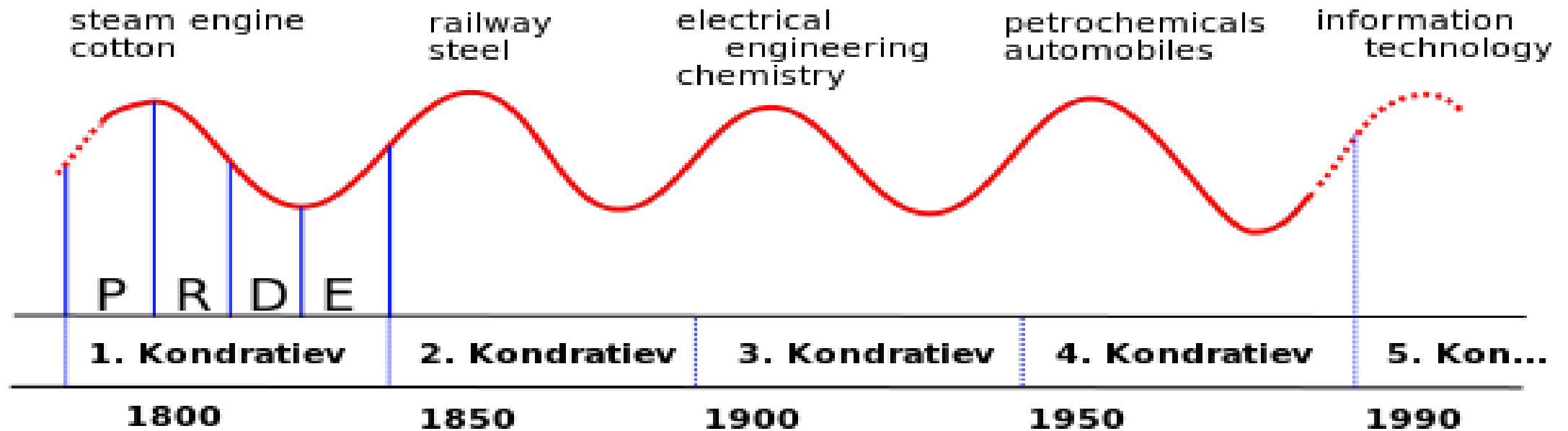
Ühiskond ootab?

Õpetaja roll?

"One question: If this is the Information Age, how come nobody knows anything?"

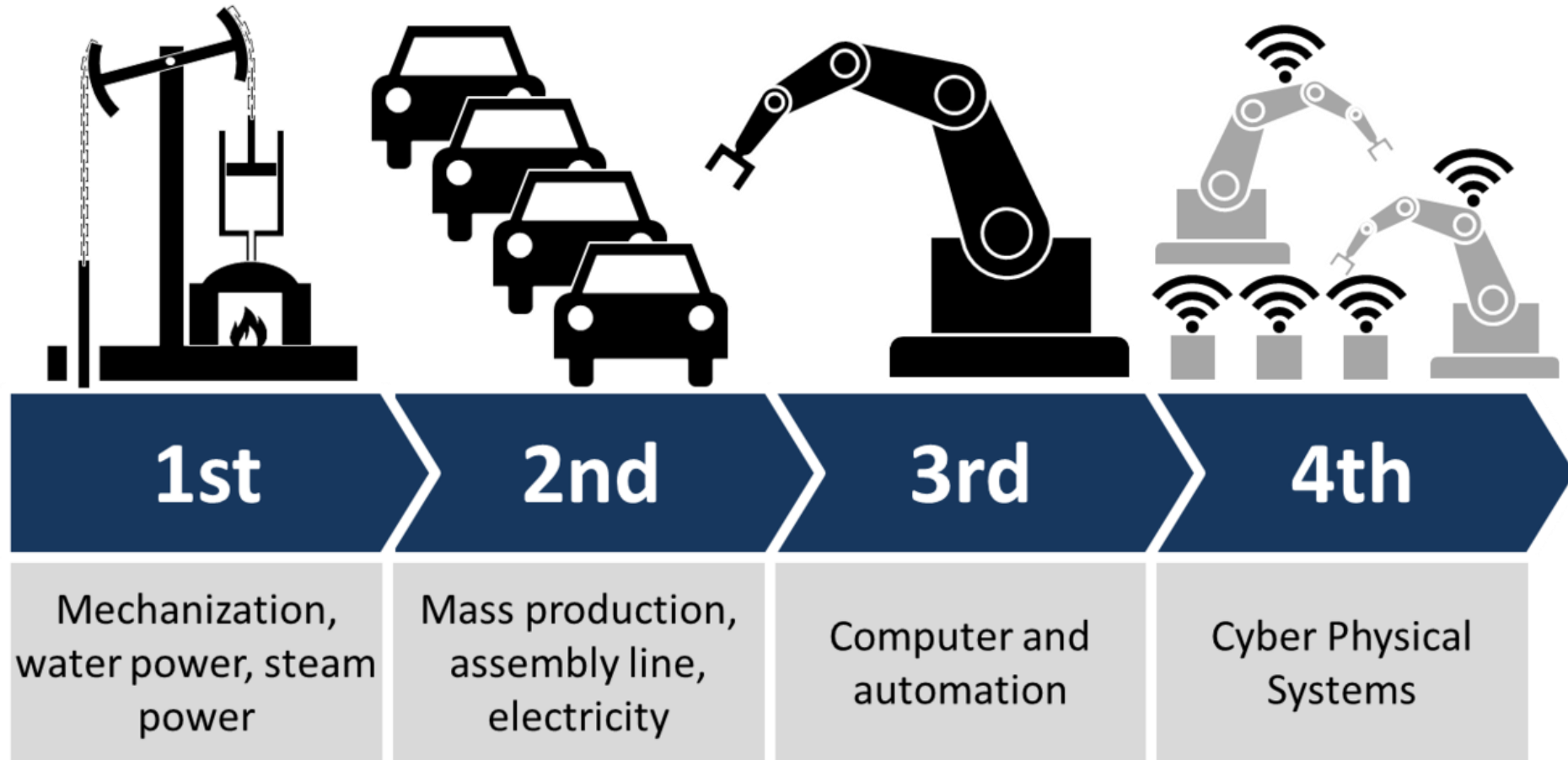
Kondratjevi lained

P: prosperity
R: recession
D: depression
E: improvement

Industry 4.0

Kahoottime

Ühiskondlik tellimus – kuus muutujat

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Eluea kiire pikenemine – muutused karjäärivalikutes ja karjääri sisus
- Nutimasinate ja süsteemide kasv – töö automatiseerimine vabastab inimesed rutiinsest ja ühetaolisest tööst
- Andmestuv maailm – sensorite ja andmete mahu kasv muudab maailma läbi kalkuleeritavaks süsteemiks
- Uus meediaökoloogia – uued kommunikatsioonivahendid vajavad uut meediakirjaoskust
- Superstruktureeritud organisatsioonid – sotsiaaltehnoloogiad käivitavad uued tootmise ja väärtuse lisamise vormid
- Globaalselt ühinenud maailm – globaalsed ühendused asetavad mitmekesisuse ja kohanemisvõime organisatsioonilise toimimise keskmesse

Ühiskondlik tellimus – vajalikud kompetentsid

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Mõtestamisoskus
- Uuenduslik ja adaptiivne mõtlemine
- Transdistsiplinaarsus
- Sotsiaalne intelligentsus
- Uus meediakirjaoskus
- Andmepõhine mõtlemine
- Kognitiivse koormuse juhtimine
- Disainmõtlemine
- Kultuuridevahelise suhtlemise oskus
- Virtuaalkoostöö oskused

Mõtestamise oskus

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Masinad võtavad üle lihtsama töö, see omakorda kujundab vajaduse kõrgemate mõtlemisoskuste järele ehk vaja on suutlikkust kriitliselt mõelda ning suuta lahti mõtestada olukordi, mis ei ole kodifitseeritavad

Uuenduslik ja adaptiivne mõtlemine

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Automatiseerimine vähendab eekõige töid keskmise kvalifikatsioonitasandi ametites. Kasvab nõudlus kõrgema kvalifikatsiooniga ametite (juhid, tippspetsialistid) järele ja madalama füüsilist tööd nõudvat ametite järele (teenindajad, kokad jne). Mõlemate ametigruppide puhul on oluline võimekus reageerida ettearvamatutele olukordadele ning leida neile loovaid lahendusi.

Transdistsiplinaarsus

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Seoses maailma oluliste väljakutsete transdistsiplinaarsusega (nt. kliimamuutused, demograafilised muutused jne.) kasvab vajadus eriala asjatundjate järele, kes suudavad aru saada ja tõiselt suhelda ka teiste erialade spetsialistidega. Vaja on T-kujulisi spetsiliste, kel on üks sügav spetsialiseerumine, kuid samas põhimõtteline arusaamine ka teistest distsipliinidest nt. (matemaatik peaks mõistma bioloogi ja kunstnikut)

Sotsiaalne intelligentsus

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Võimekus kiiresti mõista teiste inimeste emotsioone ning kohandada oma sõnumeid ja tegevusi sellest lähtuvalt. Töösituatsioonid muutuvad üha rohkem grupitöisteks ning suutlikkus emotsioone mõista on oluliseks oskuseks edu tagamisel

Uus meediakirjaoskus

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Uued kasutajapõhised kommunikatsioonikanalid kasvatavad tulevikus oma mõju ning vajadus nt. videote tootmise oskuste järele kasvab. Suutlikkus mõista ja kasutada uusi kommunikatsioonivahendeid muutub olulisemaks. Nt. Esitlemises ei piisa enam powerpointist, tuleb lisada juurde ka muid lahendusi ja kommunikeerimisviise

Andmepõhine mõtlemine

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Töötajate käsutuses olev andmemahd kasvab eksponentsiaalselt ning seetõttu kasvab vajadus oskuste järele nendega ka midagi teha ja neist midagi järeldada, oskuste järele modelleerida andmepõhiselt erinevaid olukordi ja sündmusi. Samas peab säilima võimekus teha järeldusi ka siis kui andmestik pole perfektne.

Kognitiivse koormuse juhtimine

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Erinevatest kanalitest tulvav erinev informatsioon võib töötaja enda alla matta. Seetõttu muutub olulisemaks oskus teabetulva filtreerida ning fokusseeruda olulisele tehes vajaduse korral ka asjakohaseid lihtsustusi

Disainmõtlemine

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Ümbritsev ruum mõjutab inimeste mõttetegevust. See muudab oluliseks tulevikutöötaja võimekuse vastavalt oma tööülesannetele ja soovitud tulemustele kujundada ka ruumi. Sealt tuleneb ka oskus leida oma tööülesannetele nn. rätsepalahendusi

Kultuuridevahelise suhtlemise oskus

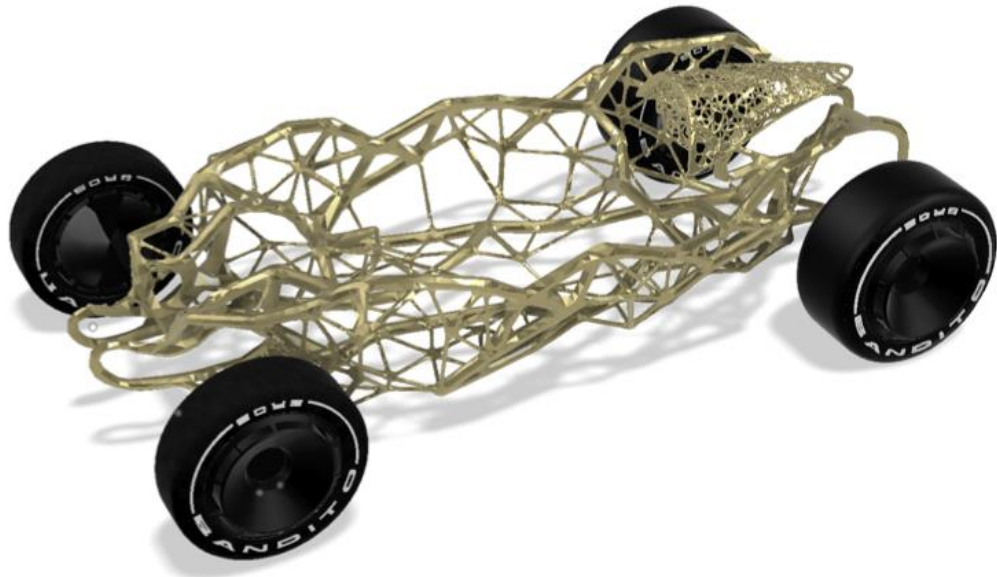
Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Mitmekesisemad meeskonnad on organisatsioonides edukamad. Seetõttu muutub olulisemaks oskus erinevate kultuuridega toime tulla nii geograafilises plaanis (tööülesanded erinevates riikides), kui ka meeskondade enda mitmekesisuse plaanis.

Virtuaalkoostöö oskused

Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

- Võimekus teha koostööd ilma füüsilise kohaloluta kasvab pidevalt. See tekitab vajaduse uute oskuste järele, mis on seotud virtuaalsete töökogukondade juhtimise ja motiveerimise järele. Oskused käituda oma avataarina virtuaalses reaalsuses, oskused asendada sotsiaalseid tegevusi virtuaalsel moel, luua isiklikke seoseid oma virtuaalsete töökaaslastega

Teeme sõnapilve

- Millised seitse ametit on nõutud ka 20 aasta pärast?
- Avage oma nutiseadmes internetibrauser
- Minge aadressile:
- <https://answergarden.ch/683221>
- Trükkige üksteise järel sisse vastused. Iga vastuse sisestamise järel vajutage "Submit".

